

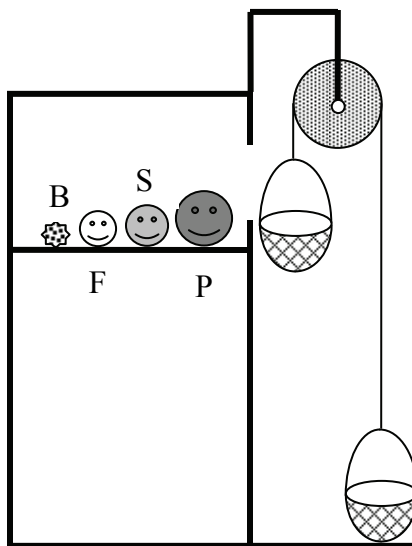
MINISTERUL EDUCAȚIEI, CERCETĂRII, TINERETULUI
ȘI SPORTULUI
INSPECTORATUL ȘCOLAR JUDEȚEAN - ILFOV
OLIMPIADA NAȚIONALĂ DE FIZICĂ
Ediția a 48-a; 1 – 6 aprilie 2012
PROBA PRACTICĂ

VI
B

B. Gyakorlat

1. feladat. A foglyok szökése.

A várúr, aki gyakran háborúzott a szomszédjával, egy alkalommal rabul ejtette a szomszédját, feleségével és fiával együtt. A foglyait egy magas toronyba zárta. A zárka néhány tíz méter magasan található, és egy ablakkal rendelkezik. Ezen az ablakon keresztül kapták a foglyok az élelmet egy külső csiga és két azonos, nagyon könnyű, egy kötel két végére kötött kosár segítségével. Amikor az egyik kosár leér a földre, a másik a zárka ablakának szintjén található, amint az alábbi ábrán látható.

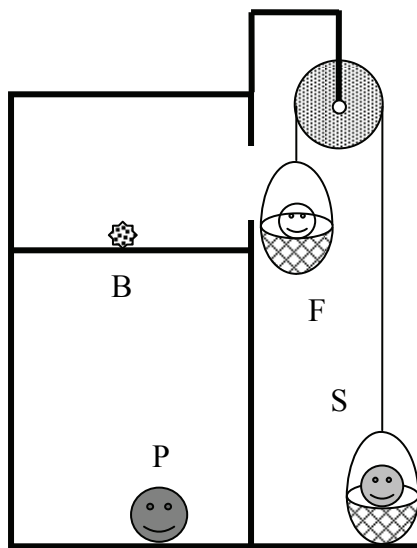

A foglyok egy szökési tervet gondoltak ki: kimennek az ablakon és leereszkednek, felhasználva a rögzített csigán átvett kötel végeire erősített kosarak segítségével. A foglyok szem előtt tartották, hogy a biztonságos földre éréshez feltétlenül szükséges, hogy a két kosár rakománya között ne legyen 10 kg-nál nagyobb különbség, valamint azt, hogy a kosarakat összekötő kötel maximálisan egy $m = 100$ kg tömegű test súlyát bírja el. Ismertek: a foglyok tömege $m_p = 90$ kg; a felesége tömege $m_s = 50$ kg; a fiuk tömege $m_f = 40$ kg. Megállapították, hogy a tervük sikeres véghezviteléhez szükségük van egy kőre, melyet a zárka falából vettek ki. A kő tömege $m_b = 30$ kg. A szökés sikerült, melynek 22 mozzanatát az alábbiakban szemléltetjük.

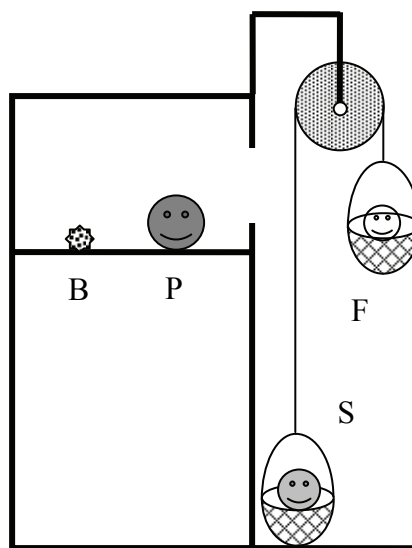
Követelmény

Azonosítsátok az alábbi vázlatokon feltüntetett szökés mozzanatainak időbeni sorrendjét.

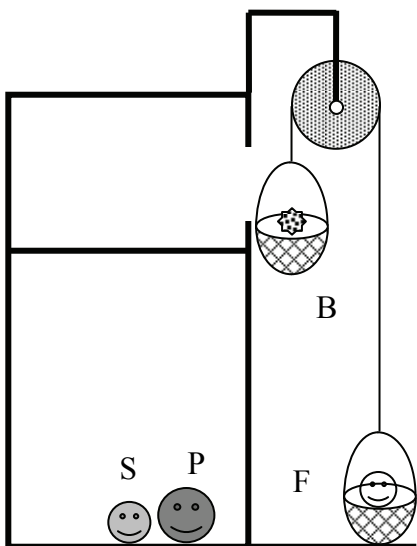
A SZÖKÉS MOZZANATAI!

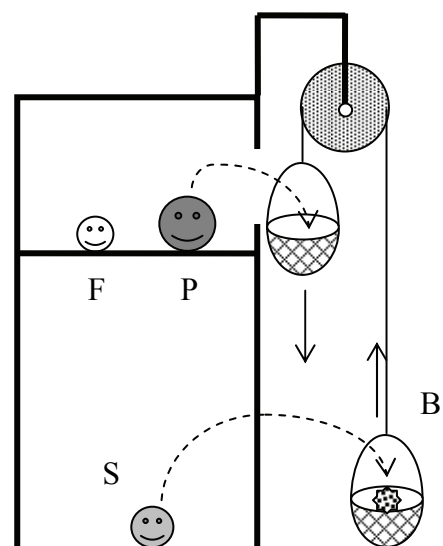
a

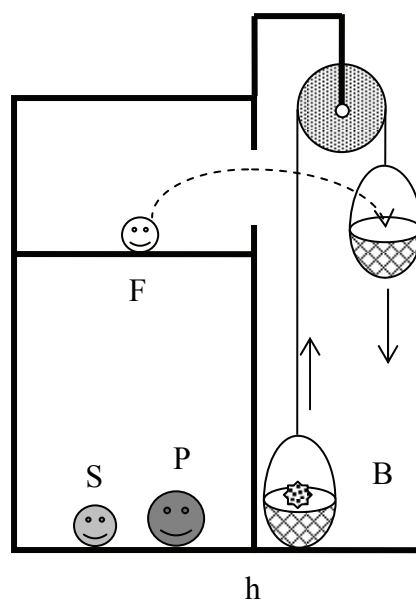
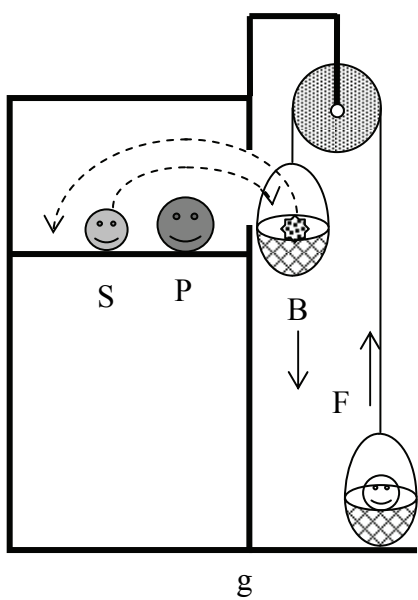
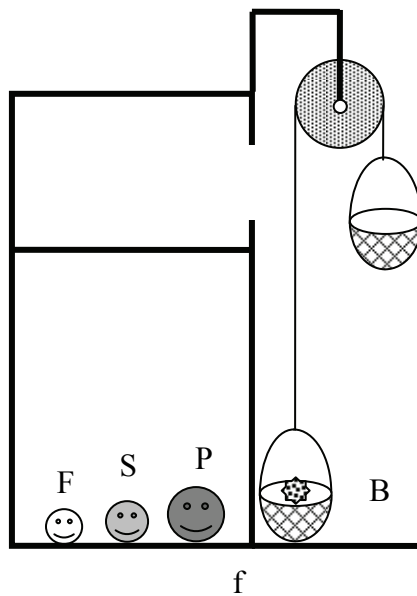
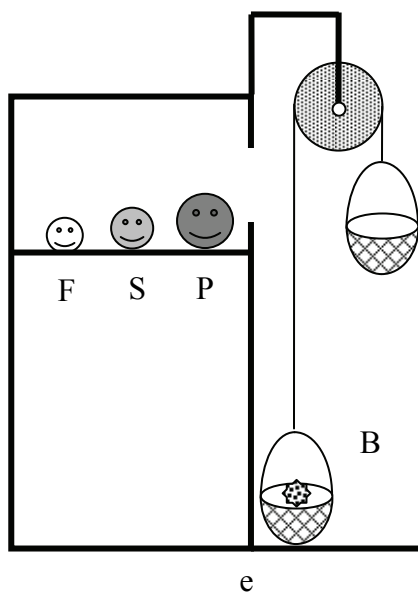
b

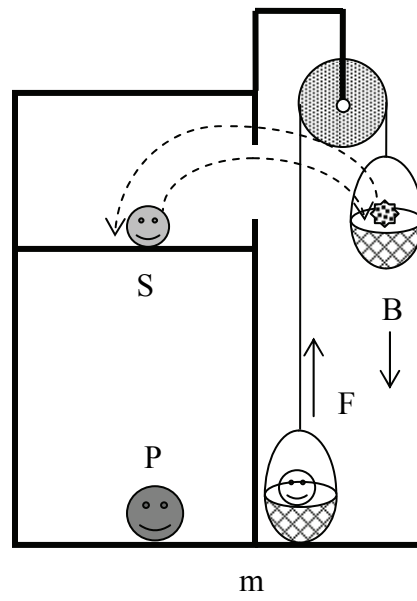
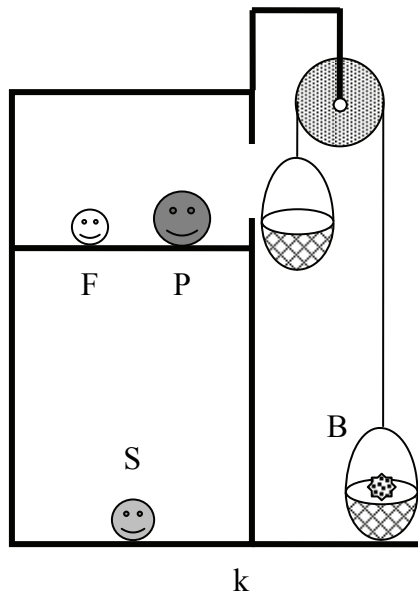
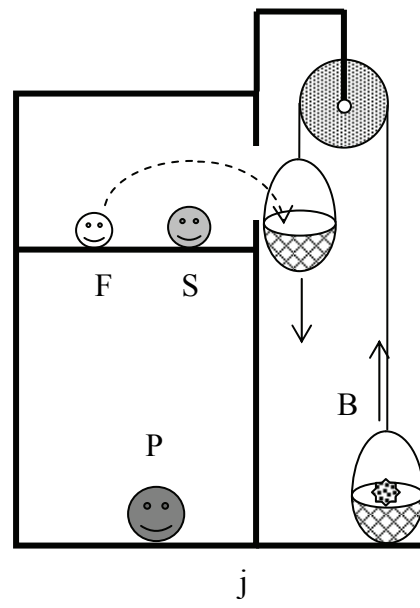
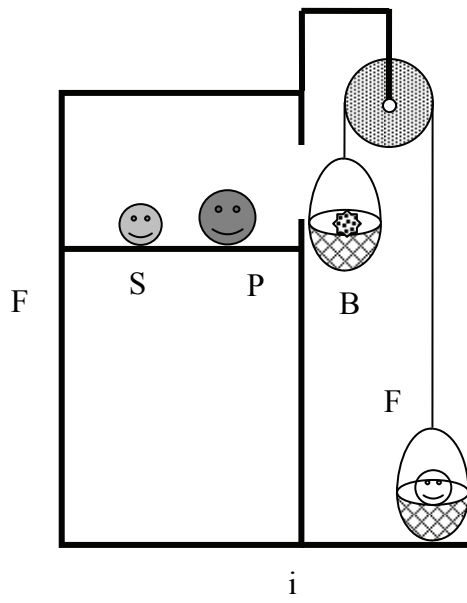

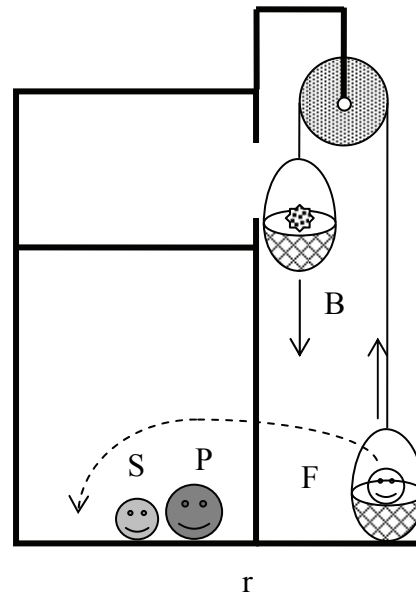
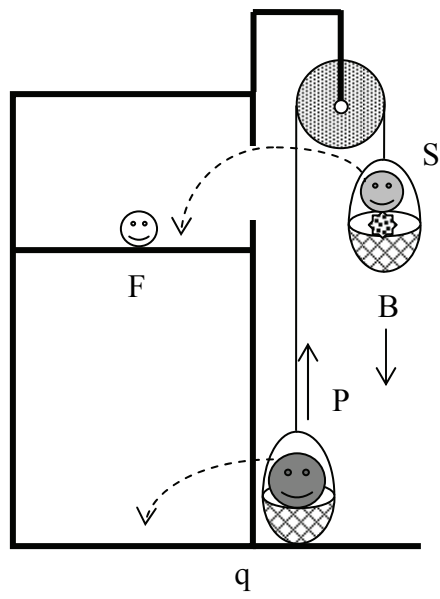
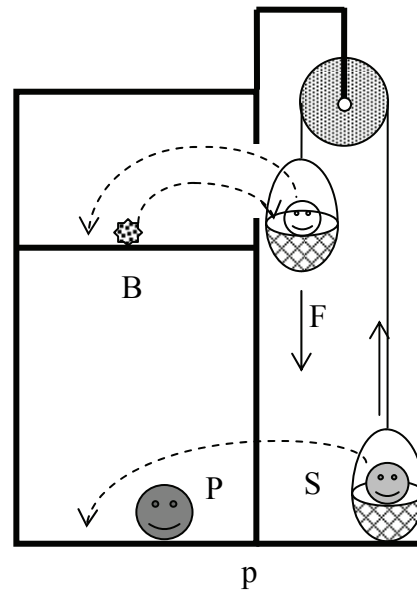
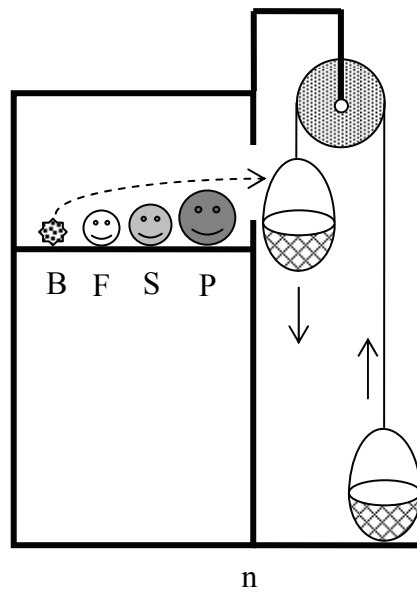
c

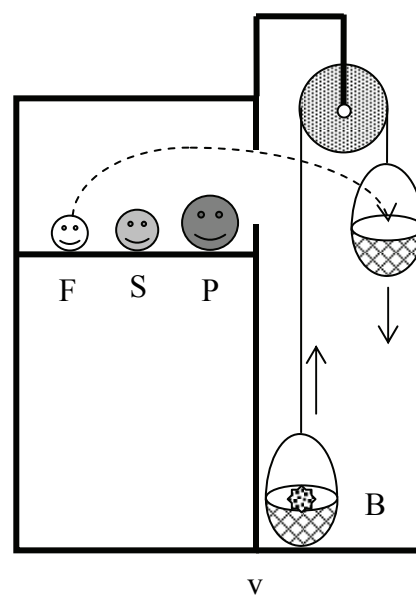
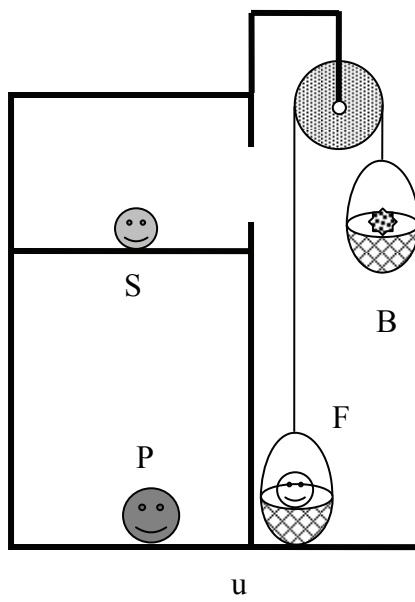
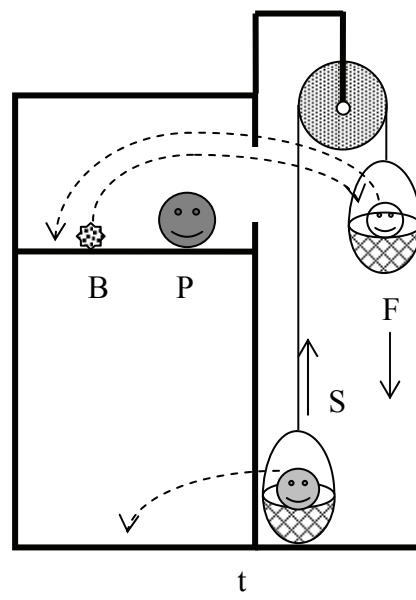
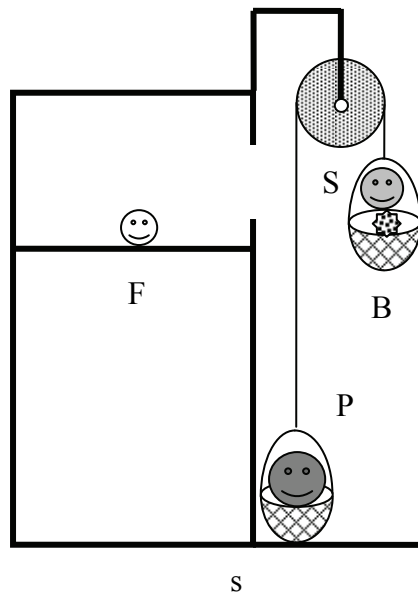

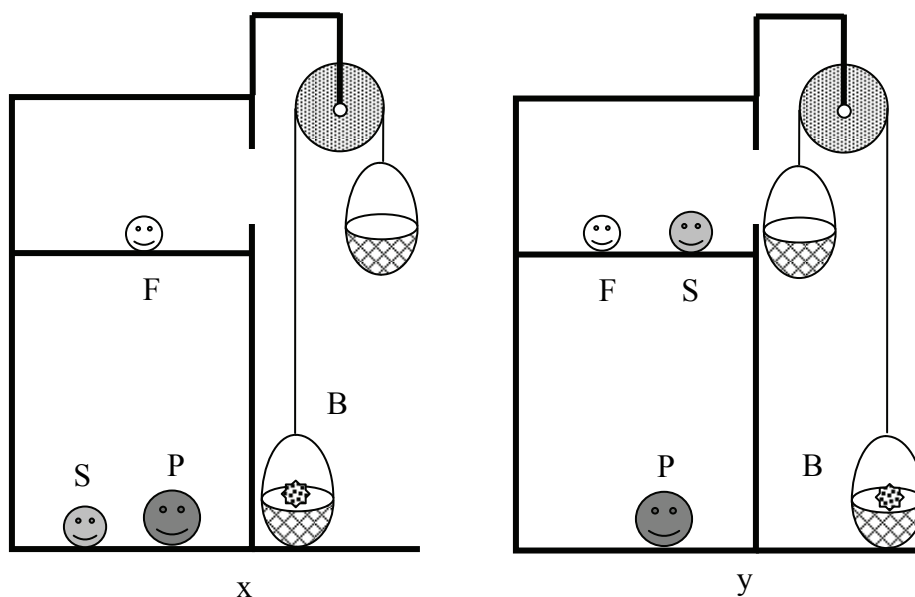
d

Helyezzétek időrendi sorrendbe!

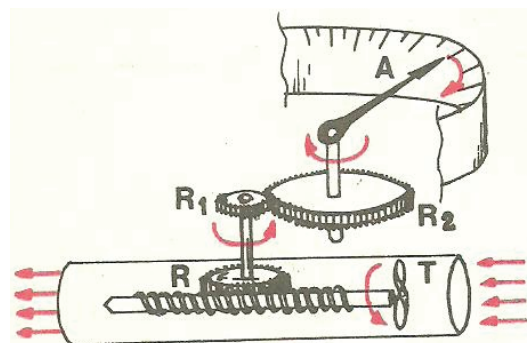
B. Gyakorlat

2. feladat. A vízóra számlapja.

A térfogatmérő egy olyan eszköz, mellyel meghatározhatjuk a csőben áramló folyadék térfogatát. Ezeket megtalálhatjuk az elosztóállomásokon, ahonnan az ivóvizet szolgáltatják a lakosság számára. *Vízórának* nevezik és mérik a kiáramló víz térfogatát. Ugyancsak megtalálhatjuk a benzinkutaknál, ahol a tartályba tankolt folyékony üzemanyag térfogatát mérik.

A mellékelt ábrán vázlatosan a vízóra elvi rajzát mutatjuk be. A vezetékekben, melyben áramlik, egy kis turbina T lapátjaival találkozik a víz, melyet együtt forgat a lapátokhoz erősített tengellyel. A turbina csigamenetes tengelye az R fogaskereket forgatja, mely közös tengelyen található az R_1 -es fogaskerékkel. Innen egy fogaskerékrendszer segítségével forgómozgásba hozunk egy A mutatótűt, amelyik lehetővé teszi egy számlapon a turbina lapátjainál átfolyó víz térfogatának leolvasását.

A következő ábra egy ipari vízóra számlapját ábrázolja részletesen. Ez nagy vízmennyiség mérésére alkalmas. Feltételezzük, hogy kezdetben a hat mutatótű, a kijelző számlap *nulla* értékénél található. A turbina mozgásba hozatalakor az A mutatótű elkezd forogni, és ezután fokozatosan mindegyik mutatótű (a, b, c, d, e) mozgásba jön. Egy adott pillanatban a T turbinán áthaladó vízmennyiség térfogata megkapható, mint az a szám melyet a mutatótűk által jelzett számjegyekből alkotunk, ha ezeket (edcba,A) sorrendbe írjuk.

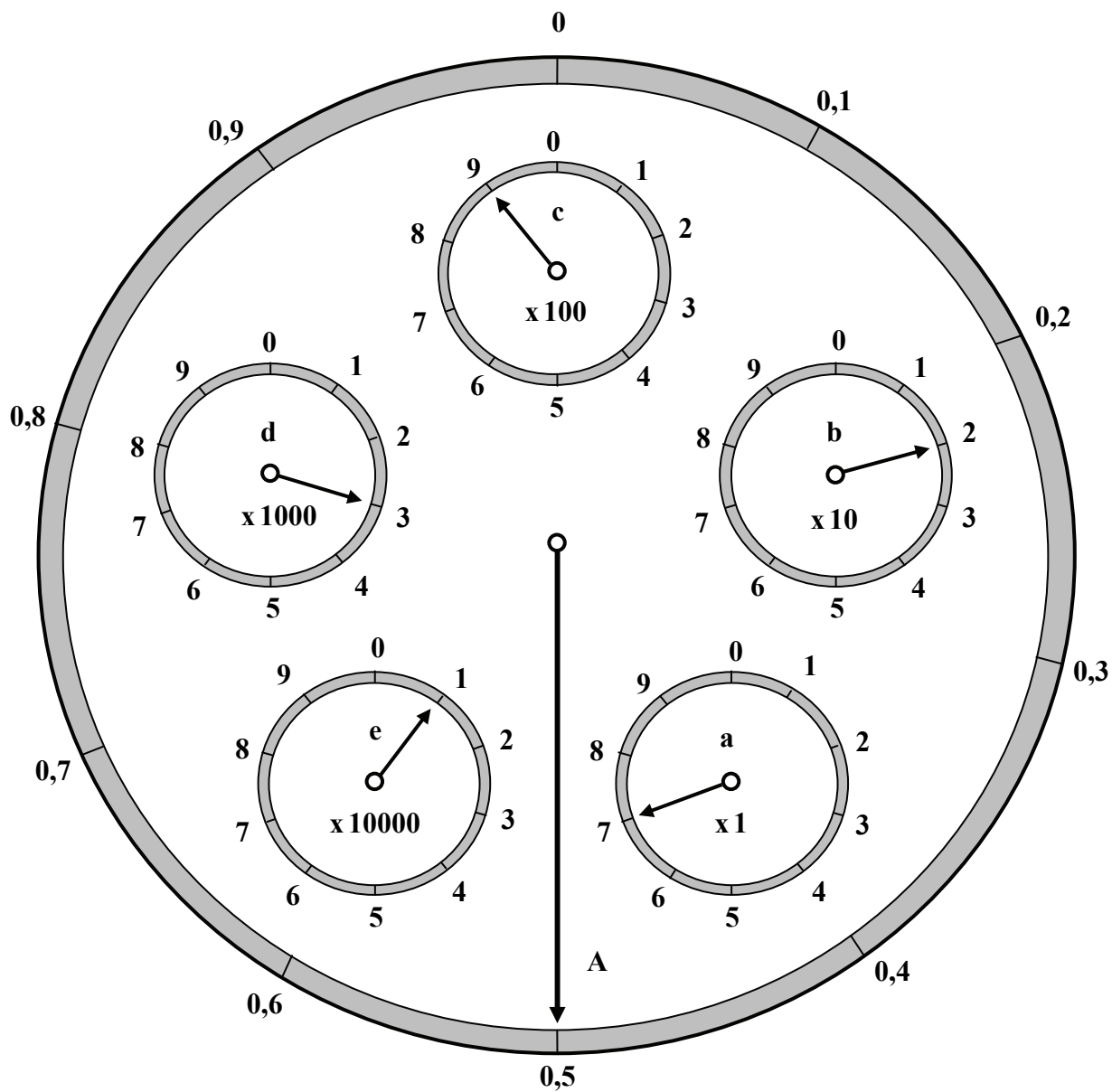

Követelmények:

- a) *Jegyezzétek le* a vízóra által mért térfogatot, leolvasva a számlapon kijelzett értékeket.
- b) *Töltsétek ki* az alábbi táblázat minden sorának üres mezőit azokkal a számokkal amelyek a mutatótű forgásszámaint fejezi ki, ha ismert mindegyik sorba a bejegyzett érték

Forgásszám A	Forgásszám a	Forgásszám b	Forgásszám c	Forgásszám d	Forgásszám e
0					
1					
	1				
		1			
			1		
				1	
					1

Javasolta: prof. dr. Mihail Sandu
G.Ș.E.A.S. Călimănești

Fordították: Szász Francisc - „M. Eminescu” Főgimnázium, Szatmárnémeti
 Faluvégi Ervin Zoltán - „Silvania” Főgimnázium, Zilah